

Protokoll

Fra møte i Faggruppen for tilsetningsstoffer, aroma, matemballasje og kosmetikk

Dato: 20.01.12, kl. 09.00 – 15.00
Sted: Lovisenberggt. 8, Hjørnevillaen 2. etg.
Møteleder: Inger-Lise Steffensen

Deltakere:

Fra Faggruppen for tilsetningsstoffer, aroma, matemballasje og kosmetikk

Inger-Lise Steffensen (møteleder), Jan Alexander (fra 11.00-13.00), Knut Helkås Dahl, Berit Granum, Ragna Bogen Hetland, Trine Husøy, Jan Erik Paulsen, Tore Sanner og Vibeke Thrane

Forfall:

Mona-Lise Binderup

Fra Mattilsynet

Hans Jørgen Talberg (Sak 4 på dagsorden)

Fra sekretariatet til VKM:

Tor Øystein Fotland (Ref.)

1 Velkommen, fravær, habilitet og godgjøring

Faggruppens leder, Inger-Lise Steffensen, ønsket velkommen til møtet i VKMs faggruppe for tilsetningsstoffer, aroma, matemballasje og kosmetikk (Faggruppe 4).

Medlemmene fikk muntlig forespørsel om habilitet, og ingen erklærte å ha interesser som kan påvirke habiliteten i forhold til hva som skulle behandles på møtet.

2 Godkjenning av møteinnkallelse og dagsorden. Oppfølging av protokoll

Innkallelse og dagsorden for møtet ble godkjent uten endringer. Protokollen fra forrige møte i Faggruppe 4, den 8. desember 2011 ble godkjent uten endringer og vil bli lagt ut på VKMs nettsider.

3 Saker fra møtet i Hovedkomiteen

VKMs Hovedkomité avholdt sitt forrige møte den 17. november 2011. Det ble orientert fra dette møtet i forbindelse med forrige faggruppemøte.

4 Saker som skal behandles på møtet

Kosmetikk

Risikovurdering av vitamin A (retinol og retinyl estere) i kosmetiske produkter (10/405)

Mattilsynet har bedt VKM om en risikovurdering relatert til bruk av vitamin A (retinol og retinyl estere) i kosmetiske produkter. Bakgrunnen for oppdraget er at endringer i Legemiddelverkets praksis vedrørende klassifisering av legemidler gjør det nødvendig for Mattilsynet å se nærmere på bruken av farmakologisk aktive stoffer i næringsmidler og kosmetikk. Vitamin A (retinol og retinyl estere) benyttes i en rekke kosmetiske produkter, for eksempel antirynkekremer og andre hudkremer ment for å gi huden et yngre utseende. Norge har per i dag særnorske bruksbetingelser for bruk av vitamin A i denne produktgruppen. Maksimalt tillatt innhold av vitamin A i kosmetikk og kroppsspleieprodukter er 0,3% i form av retinol og 0,7% i form av retinyl palmitat. Kosmetiske produkter med et høyere innhold av vitamin A vil per i dag være forbudt solgt på det norske markedet.

For høyt inntak av vitamin A har vært satt i sammenheng med økt risiko for hypervitaminose A, retinolinuserte fødselsskader og osteoporose. I tillegg har det blitt diskutert om hyppig bruk av kosmetiske produkter med ingrediensene retinol og retinyl estere kan forårsake langtidseffekter i huden. Bruksbetingelsene i det nasjonale kosmetikkregelverket er basert på en vurdering av totalinntaket av vitamin A i den norske befolkningen fra Folkehelse/Ullevål Universitetssykehus i 1997. Denne vurderingen begynner imidlertid å bli utdatert og alle relevante endepunkter, som f.eks osteoporose, ble ikke vurdert den gangen.

En prosjektgruppe bestående av fire eksperter fra Faggruppe 4, en fra Faggruppen for ernæring, dietetiske produkter, ny mat og allergi (Faggruppe 7, FG7) og en hudlege har siden før sommeren 2011 arbeidet med et utkast til en risikovurdering om problemstillingen. Prosjektgruppen har avholdt et møte (9. desember 2011) siden forrige faggruppemøte. Faggruppen hadde fått tilsendt et foreløpig utkast til risikovurdering fra prosjektgruppen i forkant av møtet.

Prosjektgruppens leder og faggruppens koordinator orienterte om ny tekst og hvilke endringer som har blitt gjort i utkastet til vurdering siden saken sist ble diskutert i faggruppen. Faggruppens koordinator orienterte videre om at det fortsatt ikke har vært mulig å gjennomføre inntaksberegninger i den nye kostholdsundersøkelsen for voksne (Norkost 3).

Vedtak

Faggruppen gikk grundig gjennom risikovurderingsutkastet fra prosjektgruppen med hovedvekt på diskusjon av risikokarakteriseringen og utkast til konklusjoner. Faggruppen kom med flere kommentarer til dokumentet, som det vil bli tatt hensyn til i det avsluttende arbeidet med vurderingen. Ettersom det fortsatt ikke har vært mulig å gjennomføre inntaksberegninger for voksne basert på dataene i Norkost 3, ble det besluttet at vurderingen først kan sluttbehandles i forbindelse med faggruppens neste møte den 1. mars 2012.

Administrativt

Aktivitetsplan 2012 for Faggruppe 4

Hovedkomiteen i VKM har bedt om at de ulike faggruppene begynner arbeidet med å utarbeide en aktivitetsplan for 2012. Aktivitetsplanen skal gi en oversikt over

risikovurderinger som skal utføres, og andre aktiviteter faggruppen planlegger, som for eksempel deltagelse på kurs eller seminarer.

Faggruppen hadde i forkant av møtet fått tilsendt et utkast til aktivitetsplan for 2012 for hele VKM, inkludert et forslag til nye aktiviteter for Faggruppe 4. Med utgangspunkt i faggruppens aktiviteter for 2011, hadde faggruppens koordinator slettet aktiviteter som er gjennomført eller ikke lenger er aktuelle, og føyd til forslag til nye aktiviteter, først og fremst basert på Mattilsynets foreløpige oversikt over planlagte bestillinger til VKM i 2012. Faggrupped medlemmene ble også oppfordret til å komme med forslag til relevante kurs, seminarer og konferanser i 2012.

Vedtak

Faggruppen kom med noen endringsforslag til utkastet til aktivitetsplan for 2012. Faggruppens koordinator vil ferdigstille aktivitetsplanen i henhold til hva som ble besluttet på møtet. Den endelige aktivitetsplanen for VKM i 2012 skal vedtas på Hovedkomiteens møte den 6. mars. Sekretariatet vil komme nærmere tilbake til deltagelse på relevante nasjonale og internasjonale møter/seminarer/konferanser hvor risikovurdering står på dagsorden når budsjett diskusjonen for 2012 er avsluttet.

VKM's mål og strategiplan 2012-2014

VKM's nåværende mål- og strategiplan gjelder ut 2011. Sekretariatet er derfor i gang med å utarbeide en ny mål- og strategiplan for neste periode. Ny strategi skal vedtas av Hovedkomiteen på deres møte den 6. mars. I forkant av møtet hadde faggruppen fått tilsendt et utkast til ny mål- og strategiplan der innspill fra forrige møte i Hovedkomiteen er innarbeidet. Alle faggruppene i VKM inviteres nå til å kommentere utkastet innen 31. januar, før det igjen skal behandles av Hovedkomiteen.

Vedtak

Faggruppen kom med noen overordnede innspill til utkastet til ny mål- og strategiplan. Faggruppens koordinator vil sørge for at dette viderefremmes til Hovedkomiteen innen tidsfristen.

5 Status for øvrige saker i faggruppen

Emballasje/tilsetningsstoffer/kosmetikk

Risikovurdering av inntaket av aluminium i den norske befolkningen (11/504)

Mattilsynet har bedt VKM om en risikovurdering av hvor mye aluminium den norske befolkningen får i seg gjennom matvarer og kosmetiske produkter, og om det er deler av befolkningen som får i seg mer aluminium enn det nivået som anses som trygt.

Bakgrunnen for oppdraget er at EUs mattrygghetsorgan EFSA i 2008 konkluderte med at en vesentlig andel av den europeiske befolkningen får i seg mer aluminium enn det tolerable ukentlige inntaket (TWI) på 1 mg/kg kroppsvekt, som ble fastsatt av JECFA (WHO/FAOs ekspertgruppe for tilsetningsstoffer i mat) etter en revurdering i 2006. TWI var tidligere 7 mg/kg kroppsvekt.

Aluminium er et svært vanlig metall i jordskorpen og forekommer derfor naturlig blant annet i frukt, grønnsaker, korn og kornprodukter, frø, kjøtt og drikkevann. Aluminiumsholdige tilsetningsstoffer og tilførsel ved migrasjon fra matkontaktmaterialer, slik som stekepanner,

gryter og aluminiumsfolie er andre kilder til eksponering for aluminium gjennom kostholdet. Ifølge EFSA er maten hovedkilden for aluminiumseksponeringen i den generelle befolkningen. Bruk av kosmetiske produkter som inneholder aluminiumsholdige forbindelser, kan være en annen viktig kilde til den totale aluminiumseksponeringen i befolkningen. De fleste antiperspiranter, og mange lepestifter, inneholder aluminium. EFSA har ikke vurdert et slikt tilleggsbidrag fra kosmetiske produkter spesielt, ettersom kosmetikk ikke faller inn under EFSA's ansvarsområde.

For å få bedre kunnskap om innholdet av aluminium i næringsmidler på det norske markedet, gjennomførte Mattilsynet i 2010 en kartlegging der en lang rekke næringsmidler ble analysert for aluminium. Flere kosmetiske produkter ble også analysert for aluminiumsinnhold.

Det har tidligere blitt besluttet at oppdraget skal forankres i Faggruppen for forurensninger, naturlige toksiner og medisinerester (Faggruppe 5) og at det skal etableres en prosjektgruppe med deltagelse fra både Faggruppe 4 og 5.

Faggruppens koordinator orienterte kort om at alle medlemmene av prosjektgruppen nå er oppnevnt og at sekretariatet har startet planleggingen av et oppstartsmøte i prosjektgruppen der endelig bestilling og tidsplan for arbeidet skal vedtas nærmere. På grunn av forsinkelsene med å få tilgang til Norkost 3 og et generelt stort arbeidspress forbundet med mange inntaksberegninger i VKM for tiden, ble det videre opplyst at inntaksberegningene i aluminiumsvurderingen ikke vil bli påbegynt med det første.

Annet

Nytte-risikovurdering av morsmelk (10/003)

På de to foregående møtene i faggruppen ble det orientert kort om at prosjektgruppen som arbeider med en nytte-risikovurdering av morsmelk med fokus på ammeperiodens lengde har tatt kontakt med Faggruppe 4 for å få innspill og tekstbidrag vedrørende aktuelle stoffer som er relevant når det gjelder problemstillinger knyttet til morsmelkerstatning/flaske/tilberedning.

Foreløpig er det noe uklart hva prosjektgruppen egentlig ønsker Faggruppe 4 skal bidra med. Det skal avholdes et møte tirsdag 24. januar 2012 mellom medlemmer i prosjektgruppen og leder og fagkoordinator for Faggruppe 4 for å avklare dette nærmere.

Prosessfremkalte kontaminanter

Risikovurdering av furan hos den norske befolkningen (10/404)

Mattilsynet har bedt VKM om en risikovurdering av inntaket av furan hos den norske befolkningen. Bakgrunnen for oppdraget er at Mattilsynet tidligere har gjennomført en begrenset kartlegging av forekomsten av furan i matvarer på det norske markedet, og det er ønskelig med en nærmere vurdering av hvilken betydning inntak av furan kan ha for den norske befolkningens helse.

Oppdraget er forankret i Faggruppe 4, og det er etablert en felles prosjektgruppe med to medlemmer fra Faggruppe 4 og to fra Faggruppe 5. Prosjektgruppen har så langt avholdt 7 møter og risikovurderingsutkast fra prosjektgruppen har vært behandlet på flere møter i Faggruppe 4 og 5. Saken ble sist diskutert på et fellesmøte mellom Faggruppe 4 og 5 den 3. november 2011. Et planlagt møte i prosjektgruppen den 15. desember, og det planlagte

fellesmøtet med Faggruppe 5 i januar 2012 har blitt utsatt ettersom sekretariatet ikke ville klart å ferdigstille inntaksberegningene i tide og arbeid med andre risikovurderinger har blitt prioritert høyere.

Faggruppens koordinator orienterte om at sekretariatet har lagt opp til et nytt fellesmøte mellom Faggruppe 4 og 5 om furan torsdag 1. mars 2012. Dette forutsetter imidlertid at VKM får tilgang til å kunne gjøre beregninger i Norkost 3 i forkant av møtet. Videre ble det opplyst av det planlegges et møte i prosjektgruppen i februar og at Christiane Kruse Fæste fra Faggruppe 5 har takket ja til å være med som fast medlem i prosjektgruppen i det resterende arbeidet.

6 Orientering fra Mattilsynet

7 Møter og annet av felles interesse

VKM Workshop on Benchmark Modelling, Oslo 10. januar 2012

VKMs workshop om benchmark-modellering ble gjennomført på Clarion Royal Christiania Hotel tirsdag 10. januar 2012. I forkant av møtet hadde sekretariatet bedt om tilbakemeldinger fra faggruppen på hva de syntes om arrangementet (både teoretisk og praktisk del med PC-øvelser og bruk av US EPAs programvare). Det ble videre orientert om at alt kursmaterieill vil bli lagt tilgjengelig på VKMs ekstranett i løpet av de nærmeste dagene. Faggruppen karakteriserte workshopen som svært lærerik og vellykket.

Årlig møte mellom Mattilsynet, VKM og Kunnskapsinstitusjonene

Det årlige møtet mellom Mattilsynet, VKM og Kunnskapsinstitusjonene ble avholdt onsdag 11. januar 2012. Faggruppen hadde som en orientering fått tilsendt agenda for møtet, hvor blant annet VKMs rapport om kunnskapshull og forskningsbehov ble presentert. En av faggruppens medlemmer som deltok på møtet mellom Mattilsynet, VKM og Kunnskapsinstitusjonene orientert kort om de viktigste sakene som ble diskutert. Det ble også gitt en orientering fra et oppfølgingsmøte mellom VKM og Forskningsrådet hvor temaet var forvaltningsrettet forskning i forskningsprogrammet Bionær.

FAO/JECFA – Call for Experts 2012-2016

Faggruppens koordinator orienterte om at the Joint FAO/WHO Expert Committee on Food Additives (JECFA) søker etter nye eksperter for tidsperioden 2012-2016. De søker etter eksperter innen følgende fagområder: tilsetningsstoffer, medisinrester og kontaminanter/naturlige toksiner. Søknadsfristen er 15. februar 2012.

8 Nytt fra sekretariatet

9 Eventuelt

10 Nye møtedatoer

- Torsdag 1. mars 2012, kl 10.00 – 15.30 (felles faggruppemøte med Faggruppe 5)
- Torsdag 10. mai 2012